

Установа адукацыі  
«Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава»

**ЗАЦВЯРДЖАЮ**

Прарэктар па вучэбнай рабоце  
ВДУ імя П.М. Машэрава  
\_\_\_\_\_ В.І. Туркоўскі

\_\_\_\_\_ /  
Рэгістрацыйны № УД-\_\_\_\_\_ / вуч.

### **Фалькларыстыка**

**Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі  
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці**

1-21 05 01 – 01 Беларуская філалогія (літаратурна-рэдакцыйная дзейнасць)

2018 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове Адукацыйнага стандарту РБ ОСВО 1-21 05 01-2013, вучэбнага плана па спецыяльнасці

**СКЛАДАЛЬНІК:**

С.У Лапуноў, старшы выкладчык кафедры літаратуры

**РЭЦЭНЗЕНТЫ:**

---

---

**Г.А.Гладкова**, кандыдат філалагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры літаратуры УА “ВДУ імя П.М.Машэрава”

**РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:**

Кафедрай літаратуры

( пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ )

Навукова-метадычным саветам ВДУ імя П.М. Машэрава

( пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ )

**Экспертыза вучэбнай праграмы праведзена.**

Адказны:

намеснік загадчыка кафедры

па вучэбна-метадычнай рабоце \_\_\_\_\_ **Г.А.Гладкова**

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ г.

## ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

**Мэта выкладання дысцыпліны** – сфарміраваць у студэнтаў навуковае ўяўленне пра фалькларыстыку як навуку пра родавую спецыфіку фальклору, пра заканамернасці і асаблівасці развіцця традыцыйнай вербальнай духоўнай культуры беларусаў ва ўсёй яе разнастайнасці, выпрацаваць навыкі прафесійнага фалькларыстычнага аналізу.

### **Задачы вывучэння дысцыпліны:**

1. азнаямленне студэнтаў з актуальнымі тэндэнцыямі і заканамернасцямі развіцця беларускай вуснай народнай творчасці, адлюстраваннем ў ёй працоўнага і духоўнага жыцця народа, яго светапогляду, этыкі, маралі, сацыяльных і этычных ідэалаў і патрыятычных каштоўнасцей;
2. засваенне пытанняў тэорыі і гісторыі фальклору, гістарыяграфіі фалькларыстыкі;
3. фарміраванне навыкаў самастойнай працы з тэкстамі народных твораў, з навуковай і крытычнай літаратурай па тэме;
4. развіццё лагічнага мыслення, умення крытычна, самастойна асэнсоўваць навуковую літаратуру, рабіць высновы і абагульненні па тэме, спалучаць станаўленне таго або іншага жанра з агульным працэсам развіцця беларускай вуснай народнай творчасці, асэнсоўваць спецыфіку народных жанраў, характарызаваць вобразна-выяўленчую сістэму твораў.

Дысцыпліна адносіцца да цыкла **агульнанавуковых і агульнапрафесійных дысцыплін (кампанент установы адукацыі)**

**Пералік дысцыплін з указаннем раздзелаў (тэм), засваенне якіх студэнтамі неабходна для вывучэння дысцыпліны**

| № п/н | Назва дысцыпліны              | Раздзел, тэма               |
|-------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1     | 2                             | 3                           |
| 2     | Уводзіны ў літаратуразнаўства | Тэрміналогія, аналіз твораў |

**Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны (з уключэннем патрабаванняў адукацыйнага стандарту):**

Змест вучэбнай праграмы і засваенне даннай вучэбнай дысцыпліны накіравана на забеспячэнне наступных **кампетэнцый:**

#### **акадэмічнай:**

- АК-1. Умець выкарыстоўваць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.
- АК-2. Валодаць сістэмным і параўнальным аналізам.
- АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.
- АК-4. Умець працаваць самастойна.
- АК-6. Валодаць міждысцыплінарным падыходам пры рашэнні праблем.
- АК-8. Мець навыкі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

#### **сацыяльна-асобасных кампетэнцый:**

- САК-1. Валодаць якасцямі грамадзянскасці.
- САК-5. Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі.

#### **прафесійных кампетэнцый:**

**Навукова-педагагічная і вучэбна-метадычная дзейнасць**

ПК-2. Выкарыстоўваць розныя тэхналогіі навучання мове і літаратуры.

**Навукова-даследчая дзейнасць**

- ПК-8. Прадстаўляць вынікі навуковай працы ў адпаведнасці з адпаведнымі патрабаваннямі.

**Праектная дзейнасць**

- ПК-12. Праводзіць аналіз праектнай дзейнасці ў гуманітарнай сферы, распрацоўваць прапановы па павышэнні эфектыўнасці запланаваных даследаў.

**Арганізацыйна-кіруючая дзейнасць**

- ПК-13. Арганізоўваць працу малых калектываў выканаўцаў для дасягнення пастаўленых мэт.

**Інавацыйная дзейнасць**

- ПК-23. Праводзіць доследы, заснаваныя на інавацыйных тэхналогіях і методыках.

**Інфармацыйна-камунікацыйныя кампетэнцыі:**

- Валодаць метадалогіяй пошуку новага (інфармацыі, ідэй і г.д.), методыкай аналізу і адаптацыі ведаў да сваіх прафесійных патрабаванняў.

- Умець пераўтвараць інфармацыю ў спецыяльныя веды.

- Фарміраваць інфармацыйную культуру навучэнцаў.

**Праектныя кампетэнцыі:**

- Асэнсавана і самастойна планаваць прафесійную дзейнасць.

- Асэнсавана будаваць прафесійную кар’еру.

- Знаходзіць аптымальныя рашэнні інавацыйнага характару.

- Быць здольным увасобіць свае задумы ў інавацыйны праект і рэалізаваць яго.

- Сістэмна ўдасканальваць адукацыйны працэс.

- Фарміраваць у навучэнцаў здольнасць да пабудовы ўласнай адукацыйнай траекторыі.

Студэнт павінен:

**ведаць:**

1. этапы развіцця фалькларыстыкі, яе прадмет, аб’ект, метады, школы і дзейнасць прадстаўнікоў;
2. характар і прыроду, сутнасць і тэматыку фальклорнай творчасці, яе спецыфіку і агульныя рысы з рознымі відамі мастацтва;
3. асаблівасці бытавання і функцыянавання фальклорных твораў, жанравую сістэму і паэтыку фальклору.

**умець:**

1. аналізаваць фальклорныя творы з улікам іх ідэйна-мастацкай цэласнасці;
2. сістэматызаваць і абагульняць фактычны матэрыял;
3. выяўляць аб’ектыўныя заканамернасці ўзнікнення, функцыянавання і згасання твораў розных фальклорных жарнаў;
4. характарызаваць фалькларыстычныя школы, напрамкі.

**валодаць:**

1. адпаведным паняццёвым і тэрміналагічным апаратам;
2. навыкамі розных спосабаў аналізу фальклорнага твора.

**Агульная колькасць гадзін і колькасць аўдыторных гадзін.**

**Размеркаванне аўдыторнага часу па відах заняткаў, курсах, семестрах.**

**Форма атрымання вышэйшай адукацыі.**

**Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне.**

| Усяго гадзін па дысцыпліне<br><br>76 | Курс | Семестр | Усяго аўдыторных гадзін<br>___46 гадзін___ |                    | КСР | Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне | Форма атрымання вышэйшай адукацыі |
|--------------------------------------|------|---------|--------------------------------------------|--------------------|-----|------------------------------------------------|-----------------------------------|
|                                      |      |         | Лекцыі                                     | Практычныя заняткі |     |                                                |                                   |
|                                      | 1    | 2       | 28                                         | 18                 | 4   | залік                                          | дзённая                           |

# ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

## 1. Лекцыйныя заняткі: назва тэм і іх змест

| № п/п | Лекцыйныя заняткі                                                            | Змест                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.    | Прадметнае поле фалькларыстыкі. Фалькларыстыка ў сістэме гуманітарных навук. | Паняцце “вусная народная творчасць” і “фальклор”. Фалькларыстыка як навука пра родавую спецыфіку фальклору. Пазнавальнае, этычна-, эстэтычна-, партыятычна-выхаваўчае значэнне фальклору. Гістарычнае развіццё фальклору. Паняцці “гарадскі фальклор”, “сучасны фальклор”, “постфальклор”, “псеўдафальклор”. Праблема паходжання фальклору. Яго спецыфіка. Фальклор і літаратура як віды слоўнага мастацтва. |
| 2.    | Гісторыяграфія фалькларыстыкі.                                               | Станаўленне і развіццё славянскай фалькларыстыкі. Роля славянафілаў у збіранні і вывучэнні фальклору. Плюралізм накірункаў і метадаў у фалькларыстыцы ХХ стагоддзя. Сувязь развіцця фалькларыстыкі з актуальнымі ідэйнымі плынямі. Сучасны стан і перспектывы славянскай фалькларыстыкі. Цэнтры вывучэння фальклору славянскіх народаў. Узнікненне і развіццё беларускай фалькларыстыкі.                     |
| 3.    | Тэорыя і гісторыя фальклору. Жанрава-відавая сістэма беларускага фальклору.  | Асноўныя паняцці тэорыі фальклору. Сюжэты, мактывы і іншыя кампаненты фальклорнай структуры, кантамінацыя. Паэтыка фальклору. Праблема жанру і віду ў фальклору. Агульныя прынцыпы класіфікацыі фальклору. Класіфікацыя абрадавай і пазаабрадавай лірыкі. Малыя жанры беларускага фальклору.                                                                                                                 |
| 4.    | Замовы.                                                                      | Узнікненне абрадавай паэзіі. Паходжанне, магічнае прызначэнне і лёс замоў. Традыцыйныя і новыя носьбіты магічнай практыкі. Тэматыка і функцыянальная класіфікацыя замоў, семантыка і структура замоўных формул. Семантыка і структура замоўных формул. Функцыянальная паэтыка замоў.                                                                                                                         |
| 5.    | Каляндарная абраднасць і паэзія беларусаў                                    | Структура цыклаў каляндарна-абрадавай паэзіі. Зімовы цыкл каляндарна-абрадавай паэзіі. Веснавы цыкл каляндарна-абрадавай паэзіі. Летні цыкл земляробчага каляндара. Восеньскі цыкл каляндарна-абрадавай паэзіі. Лёс каляндарна-абрадавай паэзіі сёння.                                                                                                                                                       |
| 6.    | Сямейная абраднасць беларусаў і яе паэзія                                    | Семантычная аснова абраднасці жыццёвага цыкла. Радзінна-хрэсбінная абраднасць і яе паэзія. Вясельная абраднасць і паэзія. Пахавальная і памінальная абраднасць. Галашэнні.                                                                                                                                                                                                                                   |
| 7.    | Дзіцячы фальклор                                                             | Паняцце “дзіцячы фальклор”. Узроставае дыферэнцыяцыя розных жанраў. Фальклор для дзяцей і ўласна-дзіцячыя творы. Жанравыя прынцыпы класіфікацыі дзіцячага фальклору, творы звязаныя і незвязаныя з гульнёй. Вершаваныя і пражытныя гульневыя і негульневыя жанры дзіцячага фальклору. Значэнне дзіцячага фальклору ў выхаванні маральных, духоўных і патрыятычных пачаткаў.                                  |

|     |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8.  | Пазаабрадавая лірыка                             | Паняцце аб пазаабрадавай паэзіі, шляхі яе развіцця. Класіфікацыя лірычных песень. Сацыяльна-бытавыя песні. Песні пра каханне. Сямейна-бытавыя песні. Жартоўныя песні. Прыпеўкі: тэматыка і функцыянальныя групы. Традыцыйныя мастацкія прыёмы прыпевак (рытміка, рыфма, гукапіс).                                                                                                                                                  |
| 9.  | Балады і жорсткія рамансы                        | Азначэнне жанру балад, іх паходжанне. Сюжэтнасць – жанраваазначальная рыса беларускіх песень. Разнавіднасць баладных песень, іх тэматыка і вобразы. Сюжэты, выяўленчыя сродкі баладных песень. Раманс: тэматыка, вобразна-выяўленчыя сродкі.                                                                                                                                                                                       |
| 10. | Парэміялагічныя жанры беларускага фальклору      | Маўленчыя жанры фальклору. Выслоўі. Магічная функцыя выслоўяў. Азначэнне жанраў прыказак і прымавак, класіфікацыя. Тэматыка прыказак і прымавак. Загадкі, іх паходжанне. Тэматыка загадак, іх структура, віды загадак.                                                                                                                                                                                                             |
| 11. | Казкі                                            | Паняцце казачнай прозы, віды казак. Азначэнне жанру казкі, іх класіфікацыя. Анімалістычныя казкі, іх вобразы і сюжэты. Паходжанне і эвалюцыя чарадзейна-фантастычных казак, іх сюжэты і матывы. Казачны хранатоп. Паэтыка чарадзеіных казак. Рэалістычныя казкі, іх разнавіднасць. Авантурна-навелістычныя казкі і іх героі. Бытавыя і сацыяльныя казкі. Мастакая этыка сацыяльна-бытавых казак.                                   |
| 12. | Няказкавая проза                                 | Жанры неказкавай прозы. Азначэнне і паходжанне жанру легенд і паданняў. Тэматычна-функцыянальны склад беларускіх легенд. Тэматычны падзел паданняў, асноўныя іх групы. Характар адлюстравання падзей у паданнях. Тэматыка сказаў і былічак. Мастацкія асаблівасці няказкавай прозы.                                                                                                                                                |
| 13. | Смехавыя формы фальклорнай прозы. Народны тэатр. | Небыліцы. Суадносіны небыліц і казак. Народныя анекдоты, жарты, гумарэскі. Іх тэматычны змест, мастацкія асаблівасці. Паняцце аб народна-драматычным мастацтве. Элементы тэатралізацыі ў гульнях і карагодах. Роля скамарохаў. Віды батлейкі, тыпы лялек. Містэрыяльная драма “Цар-ірад”. Сюжэты і героі. Інтэрмедыі і іх роля ў зараджэнні драматычнага мастацтва. Народная драма “Цар Максімілян”, вытокі драмы і дзеючыя асобы. |
| 14. | Сучасная ўрбаністычная культура                  | Масавая культура. Школьны, студэнцкі, дзявочы, армейскі фальклор, фальклор спартыўных балельшчыкаў, медыкаў, альпіністаў, турыстаў і г.д. Формы бытавання прадуктаў урбаністычнай культуры. Кардынальныя зрухі ў фальклорных сістэмах.                                                                                                                                                                                             |

## 2. Практычныя заняткі: найменне тэм і іх змест

| № п/п | Практычныя заняткі                                                                       | Змест                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.    | Прадметнае поле фалькларыстыкі                                                           | Паняцце “беларуская народная вусная паэтычная творчасць”. Асаблівасці беларускага нацыянальнага характару як умова захавання фальклорнай спадчыны. Фалькларыстыка ў сістэме філалагічных і грамадскіх навук. Станаўленне беларускай фалькларыстыкі. Раздзелы фалькларыстыкі. Фалькларычная дзейнасць К. Кабашнікава, Г. Барташэвіча, Л. Салавей, Л. Ліса, І. Крука, А. Фядосіка і інш. Сучасная беларуская фалькларыстыка і яе напямкі.             |
| 2.    | Жанры і віды беларускага фальклору                                                       | Жанры ў іх гісторычным развіцці – асноўны прадмет вывучэння ў фалькларыстыцы. Жанрава-відавая сістэма і прынцыпы класіфікацыі беларускага фальклору. Метады і прынцыпы вывучэння фальклору. Канцэпцыя асобы ў беларускім фальклору. Эстэтычнае багацце беларускага фальклору. Выхаваўчы патэнцыял беларускага фальклору.                                                                                                                            |
| 3.    | Фальклорная паэтыка                                                                      | Генезіс фальклорных тропаў у сувязі з міфалогіяй. Суадносіны міфа і сімвала, міфа і метафары. Вызначэнне вобразна-выяўленчых, інтанацыйна-сіntaxічных і гукапісных сродкаў.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 4.    | Аналіз міфапаэтычных мадэлей свету розных жанраў. Характарыстыка сістэмы кодаў фальклору | Вызначэнне агульнага і адметнага ў мадэлях свету ў творах каляндарнай і сямейнай абраднасці, замовах, загадках, выслоўях, прыкметах і павер’ях, казках, небыліцах, легендах і паданнях і інш. Вызначэнне семантыкі і функцыянальнасці персанажнага, касмаграфічнага, ландшафтна-тапаграфічнага, астранамічнага, каляндарна-храналагічнага, жывёльнага, расліннага, лічбавага, колеравага і іншых кодаў у жанрах беларускага традыцыйнага фальклору. |
| 5.    | Сімваліка і семантыка міфалагем беларускага фальклору                                    | Азначэнне міфалагемы. Вызначэнне сімвалікі і семантыкі міфалагем на матэрыяле жанраў беларускага традыцыйнага фальклору. Міфалагемы Зямлі, Сонца, Поўні, Дрэва, Змяі, Жанчыны, Прыгажосці, Долі (Лёсу) і інш.                                                                                                                                                                                                                                       |
| 6.    | Аналіз твораў каляндарнай і сямейнай абрадавасці і пазаабрадавай лірыкі                  | Рознажанравыя творы каляндарнай і сямейнай абрадавай лірыкі. Іх ідэйна-тэматычны змест, мастацкія асаблівасці. Аналіз пазаабрадавых лірычных твораў, разгляд іх мастацкай адметнасці.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 7.    | Аналіз твораў народнай прозы                                                             | Параўнальнае даследаванне твораў казкавай і няказкавай прозы. Знаёмства з мясцовымі тапанімічнымі і гістарычнымі паданнямі.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 8.    | Нацыянальнае, рэгіянальнае і лакальнае ў беларускім фальклору.                           | Параўнальнае вывучэнне фальклору розных рэгіёнаў і лакальных традыцый. Праца з фальклорнымі матэрыяламі з розных мясцін Беларусі.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 9.    | Методыка збірання фальклору і пашпартызацыя                                              | Фальклорная экспедыцыя як асноўная форма збірання фальклорных тэкстаў. Праграмы-апытальнікі і іх роля. Афармленне, ідэнтыфікацыя жанраў сабраных твораў. Фальклорны архіў, яго фарміраванне. Выкарыстанне архіўных фондаў.                                                                                                                                                                                                                          |

## ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

| Нумар<br>раздзела,<br>тэмы | Назва раздзела, тэмы                                                         | Колькасць<br>аўдыторных гадзін |                       | Колькасць<br>гадзін КСР | Формы кантролю<br>ведаў                   |
|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------|-------------------------|-------------------------------------------|
|                            |                                                                              | лекцыі                         | Практычныя<br>заняткі |                         |                                           |
|                            | <b>Фалькларыстыка</b>                                                        | <b>28</b>                      | <b>18</b>             | <b>4</b>                | <b>залік (2 сем.)</b>                     |
| <b>Модуль 1.</b>           |                                                                              |                                |                       |                         |                                           |
| 1.                         | Прадметнае поле фалькларыстыкі. Фалькларыстыка ў сістэме гуманітарных навук. | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 2.                         | Гісторыяграфія фалькларыстыкі.                                               | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 3.                         | Тэорыя і гісторыя фальклору. Жанрава-відавая сістэма беларускага фальклору.  | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 4.                         | Замавы.                                                                      | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 5.                         | Каляндарная абраднасць і паэзія беларусаў                                    | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 6.                         | Сямейная абраднасць беларусаў                                                | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 7.                         | Дзіцячы фальклор                                                             | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 8.                         | Пазаабрадавая лірыка                                                         | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 9.                         | Балады і жорсткія раманы                                                     | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 10.                        | Парэміялагічныя жанры беларускага фальклору                                  | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 11.                        | Казкі                                                                        | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 12.                        | Няказкавая проза                                                             | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |
| 13.                        | Смехавыя формы фальклорнай прозы. Народны тэатр.                             | 2                              |                       |                         | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне |



|     |                                                                                                    |   |   |   |                                                   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---------------------------------------------------|
| 14. | Сучасная ўрбаністычная культура                                                                    | 2 |   |   | Індывідуальнае і<br>франтальнае апытванне         |
| 15. | Прадметнае поле фалькларыстыкі                                                                     |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках, прэзентацыя    |
| 16. | Жанры і віды беларускага фальклору                                                                 |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках, прэзентацыя    |
| 17. | Фальклорная паэтыка                                                                                |   | 2 |   | Кантрольнае апытванне                             |
| 18. | Аналіз міфапаэтычных мадэлей свету розных жанраў.<br>Характарыстыка сістэмы кодаў фальклору        |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках                 |
| 19. | Сімволіка і семантыка міфалагем беларускага фальклору                                              |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках                 |
| 20. | Аналіз твораў каляндарнай і сямейнай абрадаваасці і<br>пазаабрадавай лірыкі                        |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках                 |
| 21. | Аналіз твораў народнай прозы                                                                       |   | 2 |   | Кантрольнае апытванне                             |
| 22. | Нацыянальнае, рэгіянальнае і лакальнае ў беларускім<br>фальклору                                   |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках                 |
| 23. | Методыка збірання фальклору і пашпартызацыя                                                        |   | 2 |   | Даклады на практычных<br>занятках                 |
| 24. | Арганізацыя і методыка палявой працы. Сістэматызацыя<br>архіўных фондаў і эдыцыйная фалькларыстыка |   |   | 2 | Абарона дакладаў па тэме<br>Падрыхтоўка рэфератаў |
| 25. | Беларускі фальклор у славянскім кантэксце                                                          |   |   | 2 | Абарона дакладаў па тэме<br>Падрыхтоўка рэфератаў |
|     | <b>Выніковы кантроль па модулю</b>                                                                 |   |   |   | <b>Залік</b>                                      |

# ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

## 1. Асноўная і дадатковая літаратура

| №<br>п/п          | Пералік літаратуры                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Год<br>выдання |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b>Асноўная</b>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                |
| 1                 | Беларускі фальклор : вучэб. дапам. для студ. устаноў, якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі па філал. спец. / І. В. Казакова. - Мінск : Выд. цэнтр БДУ, 2007.- 310 с. <i>Гриф МО РБ</i>                                                                                                                                             | 2007           |
| 2                 | Русское устное народное творчество: Хрестоматия по фольклористике : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений, обуч. по спец. 032900 - Рус. яз. и лит. / Сост. Ю.Г.Круглов, О.Ю.Круглов, Т.В.Смирнова; Под ред. Ю.Г.Круглова . - М. : Высшая школа, 2003.- 710с. <i>Гриф УМО РФ</i>                                                      | 2003           |
| 3                 | Шафранская, Э. Ф.<br>Устное народное творчество : учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Э. Ф. Шафранская. - Москва : Академия, 2008.- 348 с.                                                                                                                                                                                | 2008           |
| <b>Дадатковая</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                |
| 1                 | Фольклористика. Мифология. Литература : сб. учеб.-метод. комплексов для спец. филолог. факультета / , О. В. Лапатинская [и др.] ; сост. О. В. Лапатинская [и др.] ; Учреждение образования "Витебский государственный университет имени П. М. Машерова", Филолог. фак., Каф. литературы. - Витебск : ВГУ имени П. М. Машерова, 2018.- 145 с. | 2018           |
| 2                 | Садовская, И. Г.<br>Мифология : учеб. пособие для студ., обучающихся по напр. 03100 и спец. 031001 - "Филология" / И. Г. Садовская. - Москва ; Ростов-на-Дону : МарТ, 2006. <i>Гриф УМО РФ</i>                                                                                                                                               | 2006           |
| 3                 | Беларускі фальклор. Хрэстаматыя (склад. К.Кабашнікаў, А.С. Ліс, А.С. Фядосік). - Мінск, 1996.                                                                                                                                                                                                                                                | 1996           |
| 4                 | Беларуская вусна-паэтычная творчасць (Пад рэд. К.П. Кабашнікава, А.С. Ліса, А.С. Фядосіка і інш.). - Мінск, 2000.                                                                                                                                                                                                                            | 200            |
| 5                 | Беларуская вусна-паэтычная творчасць (Пад рэд. К.П. Кабашнікава і інш.). - Мінск, 1988.                                                                                                                                                                                                                                                      | 1988           |
| 6                 | Беларускі фальклор. Энцыклапедыя. Кн. 1-2. - Мінск, 2005, 2006.                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2005,2006      |
| 7                 | Беларуская фалькларыстыка. Збіранне і даследаванне народнай творчасці ў 60-ыя гады XIX – пачатку XX ст. - Мн., 1989                                                                                                                                                                                                                          | 1989           |
| 8                 | Сямейна-абрадавая паэзія. - Мн., 2001                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2001           |
| 9                 | Пазаабрадавая паэзія. - Мн., 2002                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2002           |
| 10                | Малыя жанры. Дзіцячы фальклор. - Мн., 2004                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2004           |
| 11                | Ліс, А.С. Каляндарна-абрадавая творчасць беларусаў. - Сістэма жанраў Мн., 1998                                                                                                                                                                                                                                                               | 1998           |
| 12                | Сысоў, У.М. Беларуская пахавальная абраднасць. - Мн., 1995                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1995           |
| 13                | Кухаронак Т.У. Радзінныя звычаі і абрады беларусаў. - Мн., 1993                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1993           |
| 14                | Народная проза. - Мн., 2002                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2002           |
| 15                | Кавалёва, Р.М. Абрысы рэтуальна-магічнай сферы беларускага фальклору. - Мн., 2005                                                                                                                                                                                                                                                            | 2005           |

## 2. Прыблізны пералік заданняў кіруемай самастойнай работы

| №<br>п/п          | Тэма<br>(колькасць гадзін)                                                                                                                                                                   | Пытанні для разгляду                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Заданні па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | пазнавання<br>(4 – 6 балаў)                                                                                                                                                                     | Узнаўлення<br>(7 – 8 балаў)                                                                                                                                                                               | прымянення атрыма-<br>ных ведаў (9 – 10 балаў)                                                                                                                                                   |
| 1 курс, 2 семестр |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                  |
| 1                 | Арганізацыя і методыка палявой працы.<br>Сістэматызацыя архіўных фондаў і эдыцыйная фалькларыстыка<br><b>(2 гадзіны)</b><br><br>Беларускі фальклор у славянскім кантэксце <b>(2 гадзіны)</b> | Методыка збіральніцкай працы, яе арганізацыйныя формы. Паняцці “фальклорны архіў”, “фальклорная адзінка”, “справа”, “каталог”, “картатэка”. Задачы фалькларыстычнай тэксталогіі. Апрацоўка фальклорных матэрыялаў.<br><br>Вызначэнне нацыянальнай спецыфікі беларускага фальклору, яго асобных відаў і жанраў. | 1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў;<br>2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка;<br>3. Складзі тэзісы па тэматыцы заняткаў. | 1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў;<br>2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка;<br>3. Падрыхтаваць прэзентацыі па тэматыцы заняткаў. | 1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў;<br>2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка;<br>3.Правесці супастаўляльны аналіз твораў. |
|                   | Форма кантролю                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Субсясудванне, рэферат                                                                                                                                                                          | Субсясудванне, прэзентацыя                                                                                                                                                                                | Субсясудванне, даклад                                                                                                                                                                            |

## Крытэрыі ацэнкі заданняў кіруемай самастойнай работы

Выкананне заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні пазнавання, ацэньваюцца ў 5-6 балаў, заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення, ацэньваюцца ў 7-8 балаў, заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў, ацэньваюцца ў 9-10 балаў.

### 3. Формы кіравання самастойнай работай

| № п/п | Формы кіравання | Сродкі                                |
|-------|-----------------|---------------------------------------|
| 1.    | Вусная          | Субяседванне                          |
| 2.    | Пісьмовая       | Рэфераты                              |
| 3.    | Вусна-пісьмовая | Дакладаў па тэме з іх вуснай абаронай |
| 4.    | Тэхнічная       | Складанне мультымедыйных прэзентацый  |

### 4. Сродкі дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

| №№ п/п | Формы дыягностыкі | Сродкі дыягностыкі                                                                       |
|--------|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.     | Вусная            | Субяседванне<br>Індывідуальнае і фронтальнае апытванне<br>Даклады на практычных занятках |
| 2.     | Пісьмовая         | Кантрольныя апытванні<br>Падрыхтоўка рэфератаў                                           |
| 3.     | Вусна-пісьмовая   | Абарона дакладаў па тэме                                                                 |
| 4.     | Тэхнічная         | Абарона мультымедыйных прэзентацый                                                       |

### 5. Крытэрыі ацэнкі форм кантроля ведаў

Крытэрыі ацэнкі ведаў (індывідуальнае апытванне, калоквіум, экзамен) разгледжаны і зацверджаны на пасяджэнні кафедры літаратуры (пракаол № 12 ад 21.05.2018).

## Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

| Узроўні             | Балы      | Паказальнікі ацэнкі                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Нізкі</b>        | <b>1</b>  | Студэнт не даў адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне.                                                                                                                                                                                                                   |
|                     | <b>2</b>  | Студэнт не даў адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне ці выканаў з памылкамі, якія не мог выправіць, нягледзячы на дадатковыя пытанні выкладчыка.                                                                                                                        |
|                     | <b>3</b>  | Студэнт дал нездавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне ці выканаў з памылкамі, якія не мог выправіць, нягледзячы на дадатковыя пытанні выкладчыка.                                                                                                            |
| <b>Здавальняючы</b> | <b>4</b>  | Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне, але паказаў разуменне сутнасці задання, адказваючы на дадатковыя пытанні выкладчыка.                                                                                                       |
| <b>Сярэдні</b>      | <b>5</b>  | Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, з істотнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, і пры гэтым не змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка                                                                                            |
|                     | <b>6</b>  | Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, з істотнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, але змог часткова ўнесці неабходныя праўкі па патрабаванні выкладчыка.                                                                                                  |
| <b>Дастатковы</b>   | <b>7</b>  | Студэнт даў поўны, але з нязначнымі недакладнасцямі, адказ на тэарэтычнае пытанне, з нязначнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, і пры гэтым не змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка.                                                                           |
|                     | <b>8</b>  | Студэнт даў поўны адказ на тэарэтычнае пытанне, але дапусціў нязначныя недакладнасці, якія ў далейшым змог выправіць, адказваючы на ўдакладняючыя пытанні выкладчыка, з нязначнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, але змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка.   |
| <b>Высокі</b>       | <b>9</b>  | Студэнт даў поўны адказ на тэарэтычнае пытанне, прадэманстраваў валоданне паняццйна-тэрміналагічным апаратам па тэме пытання, правільна выканаў практычнае заданне, паспяхова адказаў на дадатковыя пытанні па тэме, смежнай з пытаннем / заданнем.                                           |
|                     | <b>10</b> | Студэнт даў вычарпальны адказ на тэарэтычнае пытанне, прадэманстраваў свабоднае валоданне паняццйна-тэрміналагічным апаратам па тэме пытання, верна выканаў практычнае заданне, патлумачыў алгарытм яго выканання, паспяхова адказаў на дадатковыя пытанні выкладчыка па праграме дысцыпліны. |

## ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

| Назва дысцыпліны, з якой<br>патрабуецца ўзгадненне | Назва<br>кафедры | Прапановы аб зменах у змесце<br>вучэбнай праграмы па<br>вывучаемай вучэбнай дысцып-<br>ліне | Рашэнне, прынятае кафедрай,<br>якая распрацавала вучэбную<br>праграму<br>(з указаннем даты і нумара<br>пракола) |
|----------------------------------------------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                                                  | 2                | 3                                                                                           | 4                                                                                                               |
| Уводзіны ў літаратуразнаўства                      | літаратуры       | Прапаноў няма                                                                               | пракакол № _____<br>ад _____ 2018 г.                                                                            |

## ДАПАЎНЕННІ І ЗМЕНИ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ вучэбны год

| № п/п | Дапаўненні і змены | Падстава |
|-------|--------------------|----------|
|       |                    |          |

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ 201 г.)

Загадчык кафедры

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

## ДАПАЎНЕННІ І ЗМЕНИ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ вучэбны год

| № п/п | Дапаўненні і змены | Падстава |
|-------|--------------------|----------|
|       |                    |          |

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ 201 г.)

Загадчык кафедры

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

## ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ вучэбны год

| № п/п | Дапаўненні і змены | Падстава |
|-------|--------------------|----------|
|       |                    |          |

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ 201 г.)

Загадчык кафедры

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

## ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ вучэбны год

| № п/п | Дапаўненні і змены | Падстава |
|-------|--------------------|----------|
|       |                    |          |

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № \_\_\_\_\_ ад \_\_\_\_\_ 201 г.)

Загадчык кафедры

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

\_\_\_\_\_  
(ступень, званне)

\_\_\_\_\_  
(подпіс)

\_\_\_\_\_  
(ініцыялы, прозвішча)